

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L. H.**, bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. P. H., advokátom v N., proti odporcovi **MUDr. P. H.**, bývajúcemu v N., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 25 C 5/2008, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 26. februára 2010, sp.zn. 25 Co 15/2010, 25 Co 16/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľky **o d m i e t a**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 24. júna 2009, č.k. 25 C 5/2008-69 zastavil konanie o návrhu navrhovateľky o ochranu osobnosti a zaplatenia sumy 3 319,39 € ako nemajetkovej ujmy a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak v súlade s ustanovením § 10 ods. 1, 2 zákona o súdnych poplatkoch, keďže navrhovateľka nezaplatila súdny poplatok za návrh.

Uznesením z 24. augusta 2009, č.k. 25 C 5/2008-81 zamietol návrh navrhovateľky zo 16. júla 2009 na odpustenie zmeškania lehoty o podanie odvolania. Práceschopnosť navrhovateľky nebola tak závažného charakteru, ktorá by tvorila prekážku podania riadneho odvolania včas a bola by ospravedlniteľným dôvodom k vyhoveniu jej žiadosti.

Krajský súd v Nitre uznesením z 26. februára 2010 sp.zn. 25 Co 15/2010, 25 Co 16/2010 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z 24. augusta 2009, č.k. 25 C 5/2008-81 a odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 24. júna 2009, č.k. 25 C 5/2008-69 odmietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Zmeškanie lehoty na podanie odvolania riadne ospravedlnila a to predložením potvrdenia o jej práceneschopnosti. Samotné potvrdenie o práceneschopnosti je dostatočným dôvodom na ospravedlnenie zmeškania lehoty, bez ohľadu na to, že počas tohto obdobia bola na okresnom súde študovať spis. Jej zdravotný stav umožňoval preštudovanie súdneho spisu, avšak samotné podanie odvolania bolo pre ňu náročnejším právnym úkonom, ktorý jej zdravotný stav nedovoľoval. Keďže požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za návrh, zastavenie konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku považuje za postup súdu, ktorým jej bolo odňaté právo konať pred súdom. Žiadala preto, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho ako aj prvostupňového súdu.

Odporca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného

významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.).

Navrhovateľkou je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia odvolacieho súdu a o odmietnutí jej odvolania, a preto dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Z obsahu dovolania vyplýva, že navrhovateľka ako dovolací dôvod uvádza skutočnosť, že v prejednáwanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu,

3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľke neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Dovolaiteľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., že ešte vo svojom návrhu podaním, ktorým začalo konanie vo veci samej požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, takže zastavenie konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku považovala za postup, ktorým jej bolo odňaté právo konať pred súdom, treba uviesť, že uznesením z 11.3.2009, č.k. 25 C 5/2008-57 okresný súd nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil jej zástupcu z radov advokátov. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13.4.2009. Následne napadnutým uznesením z 24.6.2009 po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, na ktorý bola navrhovateľka vyzvaná, konanie vo veci zastavil. V tomto smere dovolací súd považoval námietku dovolaiteľky (§ 237 písm.f/ O.s.p.) za nedôvodnú a rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odvolanie navrhovateľky ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p., za správne.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky týkajúcu sa odpustenia zmeškania lehoty na podanie odvolania je nesporné, že za ospravedlniteľný dôvod je možné považovať náhlu prekážku na strane účastníka, ktorá mu bráni objektívne vykonať úkon v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ navrhovateľka ospravedlniteľný dôvod vyvodzuje len zo svojej práceneschopnosti a závažnosťou procesného úkonu – podanie odvolania, pričom iné skutočnosti netvrdí, nemožno tomuto dôvodu ospravedlniteľný charakter priznať. Napokon

odvolanie navrhovateľky jej nebránilo v priebehu zákonnej lehoty, podať odvolanie i v iných konaniach na súde prvého stupňa, preto mohla v priebehu 15-dňovej lehoty podať odvolanie i v predmetnej veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu i jeho dôvody preto dovolací súd považoval za správne a nezistil procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Martin Vladík, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová